

044/1 RØYDLANDSELVA

Fylke: Hordaland
Kommuner: Fitjar og Stord
Nedbørfelt: 46 km²
Toppunkt: 749 moh.
Utløpspunkt: 6 moh.
Marin grense: ca 50 moh.
Kraftpotensial: -
SP-kategori: -
Økonomiklasse: -
Naturgeogr. region: 38b

Røydlandselva er et kystvassdrag på vestsiden av øya Stord med utløp i Storavatnet i Fitjar kommune. Området har et meget oseanisk klima, karakterisert ved mye nedbør, milde vintre med få frostdager og relativt kjølige somrer.

Topografisk er nedbørfeltet svært variert. De vestlige, lavereliggende delene består av et åpent landskap med slake dalsider og koller. Landskapet lenger øst er sterkt kupert, preget av større og mindre topper mellom dalfører som går i ulike retninger. Høyeste fjell er Mehammarsåta. Nedbørfeltet domineres av harde og næringsfattige dypbergarter. Løsmasseforekomstene er konsentrert til dalbunnene og de lavereliggende delene av nedbørfeltet.

Lavlandsarter som hassel, ask og svartor går opp mot ca 250 moh. Bjørk går opp mot ca 400 moh. De lavereliggende delene av nedbørfeltet er mye påvirket av jord- og skogbruk. Under 200 moh. er det i dag relativt mange og store gran- og furuplantinger. Fjellvegetasjonen i nedbørfeltet er preget av sauebeiting.

Naturfaglige verdier

Røydlandselva er et typisk kystvassdrag for denne delen av Vestlandet. Særlig fagfeltene botanikk og ornitologi beskriver Røydlandselva som et verdifullt typevassdrag. Vannstrengen er ikke berørt av større tekniske inngrep, men nedre deler av vassdraget blir nok tilført en del næringsalter fra jordbruket. At vassdraget ikke viser tegn på forsurening kan likevel gjøre det egnet som referansevassdrag.

Botanikk

Det er registrert 230 arter av karplanter, som er noe over middels for et vassdrag i denne regionen. Det er ikke registrert arter, vegetasjons- eller naturtyper som kan karakteriseres som sjeldne. Vassdragets verdi ligger vesentlig i at det har stor typeverdi for denne delen av Vestlandet. Nedbørfeltet inneholder de fleste arter og vegetasjonstyper en kan forvente å finne i regionen. Vegetasjonen er sterkt påvirket av beite.

*Meget stor verneverdi *****

Landfauna

Forekomsten av fugl knyttet til våtmark er relativt liten, noe som nok skyldes at vassdraget har mange næringsfattige vann. Deler av skogsbiotopene har gode betingelser for spetter, og hvitryggspett, dvergspett og vendehals er sannsynligvis hekkende. Av rovfugl er kongeørn og tårnfalk observert. Vassdragets verdi ligger vesentlig i at det har stor typeverdi for denne delen av Vestlandet.

*Stor verneverdi ****

Vannfauna

Vassdraget har et bredt spekter av innsjøer opp til ca 400 moh., og det er en kraftig gradient fra det frodige Storavatn til de næringsfattige innsjøene i de høyereliggende områdene. Det er mange

biotoyper i vassdraget, og faunaen er relativt rik og med sjeldne arter. Det er ingen tydelige forsureningstegn i vassdraget. Nedbørfeltet har stedvis tett bestand av sjøørret.

*Stor verneverdi ****

Kulturminneverdier

Fitjar har vært et sentralt område for bosetning i ytre deler av Sunnhordaland både i steinalder og jernalder. En øks fra yngre steinalder/bronsealder og gravfunn fra yngre jernalder viser bosetning i Rydland-Årbø-området i disse periodene. Mulighetene for flere funn er gode.

På Rydland og Årbø finnes gammel bebyggelse fra tidlig på 1800-tallet og framover, det meste fra omkring 1850. Rydland har hatt sagdrift siden 1700-tallet. En vil kunne finne spor etter beite, slått og annen utmarksbruk i utmarka.

Området har kulturminner som trolig dekker et langt tidsrom, med kulturhistoriske verdier i lokal sammenheng.

*Middels verneverdi ***

Friluftsinnteresser

Røydlandselvas nedbørfelt har et rolig og lettgått terreng, og omfatter Stords høyeste topper. Et nett med merkede ruter går gjennom nedbørfeltet, og det har viktige dagstuoerområder for lokalbefolkningen. Nedbørfeltet utgjør imidlertid også en viktig innfallsport til andre fjellområder på øya som er mye brukt av hele Stords befolkning både sommer og vinter.

*Meget stor verdi *****

Landbruksinteresser

I de lavereliggende områder er det en del dyrket mark. Særlig i de høyereliggende deler av nedbørfeltet er det en del bra sauebeiter. Gran- og furuplantinger er det også en del av, men disse har relativt liten økonomisk betydning.

*Middels verdi ***